

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת חגיגה

דפים כא - כז, פרשת יום הכיפורים תשע"ה

דרך ישרה תמצית הדף

פרק שלישי - חומר בקודש

דף בא - בר

*קודש חמור מתרומה. *כלי ע"ה ונאמנותו.

א. הדברים שבהם קודש חמור מתרומה ומ"ט 1. מטבילים כלים בתוך כלים רק לתרומה ולא בקודש, והטעם משום שכבידו של כלי חוצץ וקמ"ל חציצה בכבידו של כלי וכן קיטרא ואיכא עשר מעלות. ולרבא שמא יטביל בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד ואיכא בינייהו סל שמלאו כלים והטבילים דליכא למיחש בהו לפתח קטן וה"ה מקוה שחילקו בסל, אבל אם הטביל בכלי טמא עלתה טבילה. 2. כלי שנטמאו אחריו במשקין רק אחריו טמאין אבל תוכו אגנו וידיו טהורין, וכן בית הצביטה וזהו מקום שצובטו או שנקיי הדעת צובעין. 3. הנושא את המדרס נושא את הקודש משום מעשה שהיה באחד שהעביר חבית יין קודש ונפסקה רצועת סנדלו והניחה ע"פ חבית ונפלה לאורה ונטמאת, ואתיא כר"ח בן עקביא לגבי נשיאת מי חטאת דאסרו רק בירדן ובספינה וכמעשה שהיה, ובעי בסנדל טהור ובחבית סתומה, ולגבי עבר ונשא פליגי אם נטמא. 4. בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש. 5. בקודש מתיר ומנגב ומטביל ואח"כ קושר, ובתרומה קושר ואח"כ מטביל. 6. כלים הנגמרים בטהרה צריכים טבילה לקדשים אבל לא לתרומה, ואמרין בגמרו חבר ושמא יש בו צינורא לחה של ע"ה, וכן אמרין בשפופרת שחתכה לחטאת דלר"א יטביל מיד ולרבי יטמא ואח"כ יטבול, ולר"א דלא בעיא הערב שמש איכא הכירא לצדוקים דעשאוה להו"א כטמא שרץ ולמסקנא כטמא מת בשביעי שלו. 7. הדברים שלא נוהגים בחולין שנעשו על טהרת הקודש כיון שאין בהם דררא דטומאה: הכלי מצרף מה שבתוכו לטומאה, לרב חנין עיקרו מדאורייתא שנאמר כף אחת עשרה זהב מלאה קטורת ומדרבנן אתי להיכא שא"צ כלי כגון שיירי מנחה או כלי שאין לו תוך כגון קרטבלא, ולר"ע צירוף כולו מדרבנן דאמרין באפר חטאת שנגע טמא במקצתו טימא את כולו והוסיף ר"ע סולת קטורת לבונה וגחלים. 8. רביעי בקדש פסול דילף ממחוסר כיפורים שמותר בתרומה ופסול בקודש ק"ו שיעשה רביעי אם נגע בשלישי שפסול בתרומה מדאורייתא דכתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל. 9. נטמאת ידו ונגעה בחבירתה טמא לקודש ולר"י בר"י רק פוסל, ואירי בחיבורין וקשיא א"כ מאי רבותיה דפליגי בנגובה, ואם נגע ביד של חברו להו"א דר"ל טהורה ולמסקנא פוסלת מיתורא דמשנתינו שהיד מטמאה את

חברתה לקודש. 10. בקדש אין לאכול אוכלין נגובין יחד עם חולין בידים מסואבות, ואיירי באוכל בלא נגיעה דבנוגע הלא חיבת הקודש מכשרתן. 11. אונן ומחוסר כיפורים טעונים טבילה לקודש, וטעמא כיון שעד עכשיו היו אסורים.

ב. כלי עם הארץ ונאמנותו 1. הטעם שבתרומה מטבילין כלים בתוך כלים זהו משום דחברים ידעי הלכתא ויזהרו ועם הארץ אינו שואל, דמקבלים מע"ה כלים לקודש משום איבה משא"כ תרומה שנותן לכהן ע"ה חבירו, ואתיא כרבי יוסי דטעמא שהכל נאמנין על טהרת יין ושמן כל השנה כדי שלא יהא כל אחד בונה במה לעצמו ומהאי טעמא מקבלינן האידינא סהדותא מע"ה. 2. כלי חרס שחוצץ מן הטומאה לב"ה מציל על הכל ולב"ש מציל רק על אוכלין ומשקין וכלי חרס שהם כבר טמאים משום עם הארץ ואין כלי טמא חוצץ, וטיהרנו רק לעצמו ולא לחבר משא"כ כלי שטף דחיישינן שישאילנו לחבר ואין לחוש לשאילה שהנטול כלי מע"ה מטבילו אך א"א להזות כיון שלא משאילים כלי לשבוע. 3. הא דעם הארץ נאמן על טהרת טבילת מת לאביי ה"מ בגופו אבל לא בכליו ולרבא זהו באומר מעולם לא הטבלתי כלי בתוך כלי אבל לא נאמן לומר שהטביל כהלכה, וכמו שע"ה נאמן לומר על פירות שלא הוכשרו אבל אינו נאמן לומר שהוכשרו ולא נטמאו. 4. חבר שבא להזות ואומר שהיום יומו השלישי מזין עליו מיד, אבל ע"ה צריך לעשת בפנינו שלישי ושיעי דמתוך חומר שבתחילתו הקלת בסופו.

סדף כה- בז

*נאמנות לטהרה. *טהרת העזרה והכלים.

א. נאמנות לטהרה 1. נאמנות עם הארץ על טהרת יין ושמן לקודש ביהודה כל השנה אבל בגליל א"א משום רצועה של כותים המפסקת, וא"א בשידה כרבי דאהל זרוק אינו אהל, וא"א להביא בכלי חרס המוקף צמיד פתיל דאינו מציל בקודש וחטאת אלא רק במים המקודשים, והא דהחברים טיהרו בגליל למקדש יועיל רק לכשיבא אליהו ויטהרנה. 2. בשעת הגיתות והבדים נאמנים על התרומה, והא דאמרין דע"ה הגומר את זיתו ישייר קופה שלא יכשירנה ויתן לעני כהן היינו באפלי, ובעי למימר דזהו בגלילא ודחי דלגבי תרומה הגליל ועבר הירדן דינס כיהודה. 3. עברו הגיתות והבדים והביאו לו חבית תרומה לא יקבלנה אבל מניחה לגת הבאה ובעי בעבר וקיבל, ומייתי דחבר וע"ה שירשו את אביהם ע"ה שורף את היבש ש"מ דאין להניח לגת הבאה, ודחי בדבר שאין לו גת ואינו משתמר עד לרגל. 4. אם אמר הנחתי בחבית רביעית קודש נאמן, ומייתי שבודקין ומועיל לנפח בבית הפרס רק לעושי פסח ולא לאוכלי תרומה כיון דחכמים העמידו דבריהם במקום מיתה או ולא במקום כרת, ופליגי בבדק לפסחו אי אוכל בתרומה ומוכחינן ממשנתניו דאמרין מגו דמהימן אקדש מהימן אתרומה. 5. אין נאמנים על הקנקנים ועל התרומה, ואינו דקדש שהרי נאמן ובתרומה פשיטא אלא בריקנים דקודש או מלאים דתרומה בשעת הגיתות זהו כדי יין ושמן המדומעות, ונאמן עליהם החל משבעים יום לפני שעת הגיתות זהו במטהר את טבלו בכדי ליטול הימנו נסכים. 6. מן המודיעים ולפנים נאמנים על כלי חרס, ומודיעים עצמה בקדר יוצא וחבר נכנס כלפנים ואם שניהם נכנסים או יוצאים הוא כלחוץ וזהו בכלי חרס הדקין לקודש, לר"ל דווקא בניטלין בידו אחת וריקנים ולרבי יוחנן אפילו בגדולים ובמלאים אבל מודה שהמשקין שבתוכם טמאים. 7. גבאים שנכנסו לבית נאמנים לומר לא נגענו אבל אם יש נכרי עמהם נאמנים רק לומר לא נכנסנו אבל לא נאמנים לומר נכנסנו ולא נגענו, וטעמא משום אימת נכרי או מלכות ונפ"מ בנכרי שאינו חשוב. 8. גנבים שהחזירו כלים נאמנים

לומר לא נגענו, והי'מ בעשו תשובה דאל"כ מקום דריתם טמא. 9. בירושלים נאמנים על כלי חרס גסין לקודש, כיון שאין עושים כבשונות בירושלים. 10. בשעת הרגל נאמנים אף על תרומה, דכתיב כאיש אחד חברים. 11. הפותח את חביתו והמתחיל בעיסתו על גב הרגל לרבי יהודה יגמור ולחכמים לא יגמור, ופליגי אמוראי האם יכול להניחה לרגל הבא.

ג. טהרת העזרה וכלי המקדש 1. משעבר הרגל מעבירין על טהרת העזרה ומטבילים את כל הכלים משום עמי הארץ שנגעו בהם ברגל, ועושים ביום ראשון אם נסתיים הרגל ביום ששי ולרבי יהודה אף בעבר ביום חמישי כיון שהכהנים טרודים להוציא בדשן. 2. ברגל הזהירו את הבאים שלא יגעו בשלחן כיון שנאמר בו תמיד, ופליגי אם הי'ה במנורה דכתיב נוכח השלחן. והשלחן מקבל טומאה שנאמר השלחן הטהור, ואינו כלי עץ העשוי לנחת כיון שמגביהין אותו ומראים לרבים שסילוקו חס כסידורו, והציפוי אינו גורם שיקבל טומאה להו"א כיון שעצי שטים חשיבי או שהצפוי אינו עומד ולמסקנא משום שהתורה קראה לשלחן עץ. 3. א"צ להטביל את המזבחות, לרבי אליעזר כיון שהם כקרקע דבמזבח הנחושת כתיב מזבח אדמה ומזבח הזהב הוקש לו שנאמר המזבחות, ולחכמים מפני שהם מצופין ואמרינן ל"ק דלכן הם מיטמאין ולמסקנא טעמא דר"א שמקבלים טומאה משום הציפוי וקאמרי ליה שהציפוי בטל לגביהן. ואמרינן דאין אור של גהנום שולטת בת"ח שכל גופו אש בק"ץ מסלמנדרא, ולא בפושעי ישראל דמלאים מצוות כרימון בק"ץ ממזבח הזהב שלא שלטה בו האור.

הדנן עלך פרק חומר בקדש

שאלות לחזרה ושינון

דף כה – כז
א. נאמנות לטהרה (11)
א. טהרת העזרה וכלי המקדש (3)

פרק שלישי – חומר בקודש
דף כא – כד
א. הדברים שבהם קודש חמור מתרומה
ומ"ט (11)
ב. כלי עם הארץ ונאמנות (4)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 	יבמות 	ברכות עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 	כתובות 	שבת מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד 	נדרים 	עירובין
זבחים 	נזיר סוטה 	פסחים
מנחות 	גיטין 	שקלים ר"ה
חולין 	קידושין - עם תורתך שעשועי, 	יומא
בכורות עם הקדמות ומושגים 	סימני הדף, ותוספתא 	סוכה
ערכין-תמורה 	בבא קמא 	ביצה תענית
כריתות-מעילה 	בבא מציעא 	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה 	בבא בתרא א-ב 	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
	סנהדרין א-ב עם "יש סדר 	מו"ק חגיגה
	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואוהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חרדים מנוקד ומסודר.	איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~104~

המערכת

